

استثناگرایی اسلامی

چگونه منازعه بر سر اسلام در حال شکل دهی دوباره جهان است

شادی حمید

مترجم: حسن جعفری موحد

۱۳۹۹

Hamid, Shadi

چلده شادی، ۱۹۸۳ - م.

اگرچه چگونگی منازعه بر سر اسلام در حال شکل دهی دوباره جهان هست / شادی حمید ؛ مترجم حسین جعفری موحده.

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۴۳-۰۷-۸

نمونه: نشر کویر، ۱۳۹۹

Islamic exceptionalism : how the struggle over Islam is reshaping the world

۲۱۲ س

چگونگی منازعه بر سر اسلام در حال شکل دهی دوباره جهان

Islam and politics

اسلام و سیاست

Middle East-- Politics and government-- ۲۰th century

خاورمیانه - سیاست و حکومت - قرن ۲۰م

Arab countries -- Politics and government -- ۲۱st century

کشورهای عربی -- سیاست و حکومت - قرن ۲۱م

جعفری موحده، حسین، ۱۳۵۵ - مترجم

رده بندی کنگره: BP ۱۷۳/۷

رده بندی دیویی: ۳۲۰/۵۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۴۲۱۳۲

این کتاب ترجمه ای است از :

Islamic Exceptionalism

How the struggle over Islam is

Reshaping the world

Shadi Hamid

Martin, s press, 2016.

استثناگرایی اسلامی

چگونه منازعه بر سر اسلام در حال شکل‌گیری در جهان است

شادی حمید

مترجم: حسین جعفری موحد

طراح جلد: سعید زاشکانی، امور فنی و صفحه‌آرایی: انتشارات کویر

چاپ و صحافی: غزال؛ شمارگان ۵۰۰؛ چاپ اول ۱۳۹۹؛ قیمت ۳۵۰۰۰ تومان

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۴۳-۰۰۷-۸ شابک Email: kavirbook@gmail.com

نشانی: تهران، کریم‌خان زند، ابتدای قائم‌مقام فراهانی، کوی یکم، شماره ۲۰، ساختمان کویر

نمابر: ۸۸۳۴۲۶۹۷ * تلفن: ۸۸۳۰۱۹۹۲ - ۹ و ۸۸۳۴۲۶۹۸ * کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱۱

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً،

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست

۱۱	آیا اسلام دینی منحصر به فرد است؟
۲۱	کلام خداوند
۲۳	ادیان و منابع آنها
۲۵	آیا اسلام نوگراترین دین است؟
۲۶	رفرمیسم و نارضایتی‌های ناشی از آن
۳۹	رفرمیسم اسلامی
۴۸	پیام اخوان المسلمین
۵۱	رابطه نوگرایی و اسلام‌گرایی
۵۵	بازی طولانی
۶۰	توهم وحدت
۶۷	جنبش اخوان المسلمین؛ از اصلاح تا انقلاب
۷۰	پایان یک تجربه
۷۴	اصلاح یا انقلاب؟
۷۷	رهبران اتفاقی
۸۱	مسئله‌ای در باب خشونت
۸۴	تصویر مرد جوان در زندان
۸۹	ایدئولوگ ناسازگار
۹۲	از دست دادن ایمان
۹۳	دولت مافوق دولت

- ۱۰۵..... مدل ترکیه: اسلام‌گرایان قدرتمند
- ۱۱۰..... مسئله‌ای برای دولت
- ۱۱۳..... آموزش علاقمندی به دولت
- ۱۱۸..... اسلام‌گرایی در برابر اقتدارگرایی
- ۱۲۰..... هدف از تصاحب قدرت
- ۱۲۶..... آرزوی انتقام
- ۱۳۳..... تونس: اسلام‌گرایانی که از اسلام‌گرایی خود عقب نشستند
- ۱۳۴..... اسلام بزرگ اسلام‌گرا
- ۱۴۰..... حرکت سرنوشت‌ساز به سمت مرکز
- ۱۴۵..... نقشه و تصویر استثنای اسلامی
- ۱۵۷..... داعش پس از اتمام کار تأسیس دولت
- ۱۶۴..... داعش چگونه حکومت می‌کرد؟
- ۱۷۷..... اسلام، لیبرالیسم و دولت
- ۱۸۲..... استمرار اختلافات بنیادی
- ۱۹۵..... حق وتوی لیبرال و محدودیت‌های آن
- ۲۰۷..... نمایه

یادداشت مترجم

شادی حمید^۱ نویسنده معاصر مسلمان، مدیر «مرکز خاورمیانه» در دانشگاه/استنفورد و عضو پروژه «روابط آمریکا با جهان اسلام» در موسسه بروکینگز است. وی کتاب‌ها و مقالات متعددی پیرامون تاریخ فکری و سیاسی خاورمیانه و جهان عرب و نیز جنبش‌های اسلامی به رشته تحریر درآورده است. موضوع محوری که نویسنده در این کتاب با عنوان «استثناگرایی اسلامی؛ چگونه ما نزع بر سر اسلام در حال شکل‌دهی دوباره جهان است؟» به آن پرداخته است، حول پاسخ به این سؤال مهم است که چرا رابطه اسلام با سیاست در مقایسه با ادیان دیگر متمیز است و چگونه این موضوع در ایجاد شرایط موجود خاورمیانه تأثیرگذار است. شادی حمید در این اثر حاضر، کار خود را با مقایسه مبانی کلامی مسیحیت و اسلام آغاز می‌کند و در نهایت به این نتیجه می‌رسد که با عنایت به استثناگرایی اسلامی بعید است که الگوی نهضت اصلاح دینی و سکولاریسم، که در غرب تجربه شد و بر اساس آن دین کم‌کم به عرصه خصوصی رانده شد در خاورمیانه تکرار اجرا باشد. او استدلال می‌کند که فرایند اصلاح‌طلبی دینی منجر به شکل‌گیری تعریف جدید از اسلام شد که میان متفکران و عالمان دینی مسیحیت این نوع تعریف از دین هیچگاه وجود نداشته است. اسلام در خاورمیانه به الهیات سیاسی تبدیل شد و با ایدئولوژی آمیخته گردید. در حالی که مسیحیت ایدئولوژی‌های سکولاریستی را در تقابل و در برابر خود یافت، اسلام منابع کلامی کافی جهت مقاومت ایدئولوژیک در برابر هژمونی و استعمار غربی را برای اصلاح‌طلبان مسلمان فراهم کرد؛ از منظر نویسنده دقیقاً به همین دلیل می‌توان ادعا کرد که اسلام دینی استثنایی است. از دیدگاه نویسنده کتاب، جنبش اصلاح‌طلبی دینی مظاهر متنوعی در تاریخ اسلام داشته است. او البته میان جنبش‌های اصلاح‌طلب مدرن با حرکت‌های اجتهادی سنتی تمایز قابل می‌شود و روی این ادعا تأکید می‌کند که جنبش‌های اصلاح‌طلب مدرن سیاسی و عقیدتی هستند، در حالی که حرکت‌های اجتهادی سنتی بر شریعت اسلامی تمرکز دارند. حمید در اثر خود برای برجسته کردن تمایزات کلیدی و شباهت‌های جنبش‌های اصلاح‌طلب اسلامی به مطالعه موردی حزب النهضة تونس، اخوان المسلمین مصر، حزب عدالت و توسعه ترکیه و

گروه داعش در طول قرون ۲۰ و ۲۱ میلادی می‌پردازد. به طور کلی نگارنده در کتاب خود به دنبال فهم و تشریح این موضوع است که اسلام در زمینه ارتباط با سیاست یک استثناء است و در مقایسه با سایر ادیان، از جمله مسیحیت، منابع غنی‌تری را برای افرادی که درگیر سیاست و حوزه عمومی هستند در اختیار می‌گذارد.

در پایان بر خود فرض می‌دانم از مدیر محترم و فاضل انتشارات کویر، برادر گرامی و فرهیخته جناب آقای محمدجواد مظفر و همکاران خدومشان که زحمات زیادی را جهت آماده‌سازی و چاپ این اثر متقبل شدند تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از همسر عزیزم معصومه سرانی، که با صرف وقت زیاد و حوصله کم‌نظیر زحمت ویرایش و حروف‌نگاری نسخه نهایی دست نوشته را بر خود هموار نمود و فرزندم حسام‌الدین که با صبر و شکیبایی زیاد زمینه صرف وقت بی‌توجهی من به ترجمه این اثر ارزشمند را برای اینجانب فراهم نمود صمیمانه سپاسگزارم؛ از روی قدرشناسی و مهر، ترجمه این کتاب را به ایشان تقدیم می‌کنم.

حسین جعفری موحد - مهرماه ۱۳۹۸